

PLZEŇSKO

1880 - 1950

PLASKO, KRALOVICKO, ROKYČANSKO,
BLOVICKO, NEPOMUCKO, PŘEŠTICKO

ov, kolem 1943. Část jižní strany návsi se statkem a hostincem čp. 26 „U Vítů“. Budova
2001 spolu s přílehlou bránou rekonstruována. Obnovy se ve stejném roce dočkalo také
domu čp. 25 (zcela vlevo). Stavba zcela vpravo byla v období druhé poloviny 20. století
a ve dvoře vyrostla zbrojnice dobrovolných hasičů.

26 a 28 (zleva).

Plzeň – Koterov, čtyřicátá léta 20. století. Severní strana návsi se statky č. 6 – 9 (zleva) se uch
dodnes, pouze fasády domů ležících mezi sokolovnou (druhá budova zleva) a kapličkou k
druhé polovině 20. století opraveny. Také sokolovna, vystavěná podle projektu koter
rodáka architekta Františka Krásného, byla upravena. Do její fasády byl po skončení n
okupace navrácen znak sokolů.

...osti výrazněji nezměnil. Kolem roku
... (na snímku zhruba

Rabštejn nad Střelou, třicátá léta 20. století. Partie městečka sousedící s klášterem a l
výrazně pozměněna v období druhé poloviny 20. století, kdy zde byla zbořena řada
všech tří objektů ve spodní části snímku. Do míst drobné roubené chalupy vle
postavena socha. Vedle zbytků středověkého opevnění městečka, hradní zříc
... špitálu nebo kostela Panny Marie Sedmibolestné se dochoval pozoruhod
... hrázděných konstrukcích. V městečku je k vidění t

Manětín, kolem roku 1900. Pohled ze severozápadu na hřbitovní kostel sv. Barbory, vybudovaný před rokem 1700 podle projektu J. B. Matheye v místech starší svatyně z počátku 15. století. Působivě řešené schodiště bylo ke kostelu přistavěné roku 1736. Vlevo pod kostelem je kaple sv. Josefa, renesanční stavba z počátku 17. století, upravovaná v období po r. 1800. V prostoru pod kostelem dnes stojí benzínová pumpa.

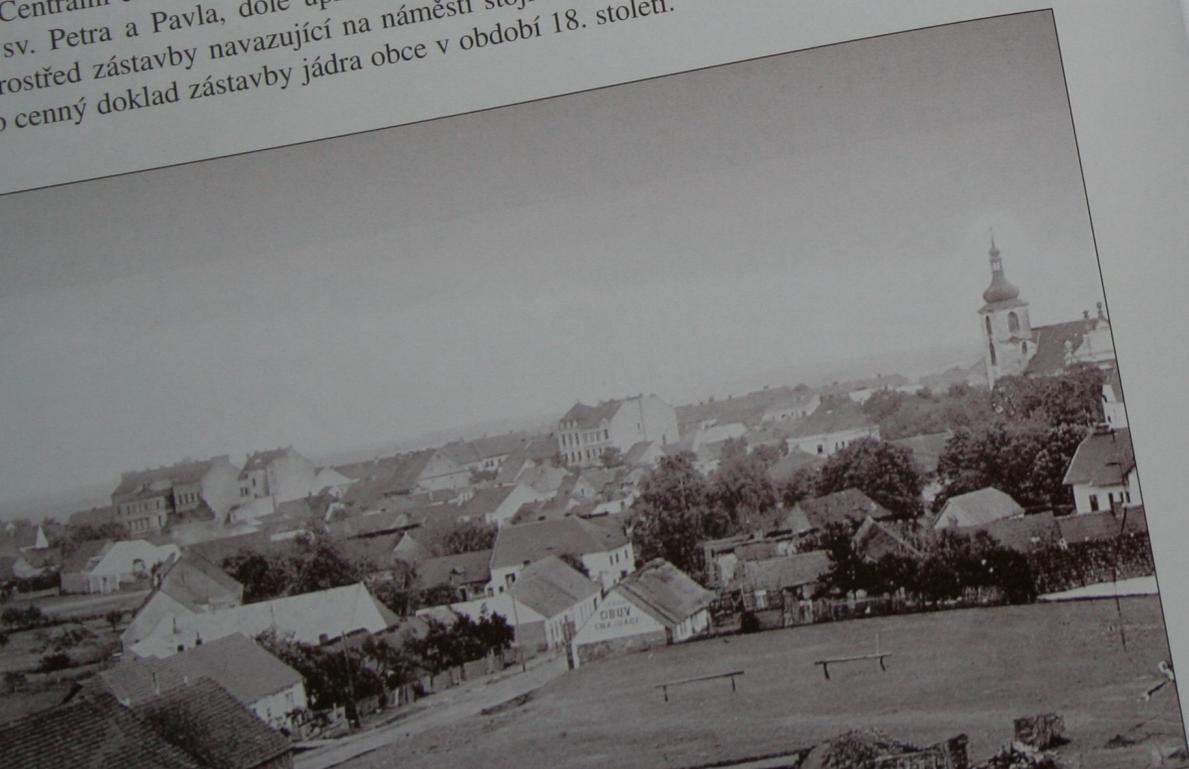
Nečtiny, kolem roku 1950. Někdejší synagoga (vpravo), tak i pozoruhodná roubená stavba vlevo byly zbořeny v poslední třetině 20. století. Budovy stály v jihovýchodní části městečka stranou od náměstí v prostoru mezi silnicí a Manětínským potokem.

Manětín, první třetina 20. století. Průhled náměstím západním směrem. Zámek vlevo o charakteristickou břidlicovou střechu. Vpravo je budova radnice, uprostřed stojí Křtítele. Mezi kostelem a radnicí je v průhledu zřetelná silueta školy. Na Manětín těžce dolehla třicetiletá válka, neboť ještě kolem poloviny 17. století městečka pustá. Roku 1712 Manětín z valné části vyhořel. Při nové výstavbě náměstí s terasou (střední a levá část snímku), ozdobenou početnou skupinou soch, radikálně byl v té době přestavěn podle projektu T. Hafeneckera i zámek.

Centrální část města. Zcela vpravo stojí hotel „Prusík“, vlevo na horizontu věž farní sv. Petra a Pavla, dole uprostřed stojí pomník věnovaný obětem 1. světové války. Uprostřed zástavby navazující na náměstí stojí dva přízemní domky s bránami při vjezu, což je cenný doklad zástavby jádra obce v období 18. století.

Mariánská Týnice u Kralovic, před rokem 1900. Kostel Zvěstování v letech 1711 – 1768 podle plánů J. B. Santiniho. V jeho sousedství také probošství a ambity. V r. 1920 se zřítily kupole kostela P. Marie. Na sklonku 17. století zde bylo zřízeno řádem cis. zrušení kláštera v Plasích r. 1785 byl areál ve správě Náboženského řádu Metternichů. Dlouhodobá a z mnoha hledisek unikátní rekonstrukce, jejíž objekt zachránit. V současné době zde sídlí M...

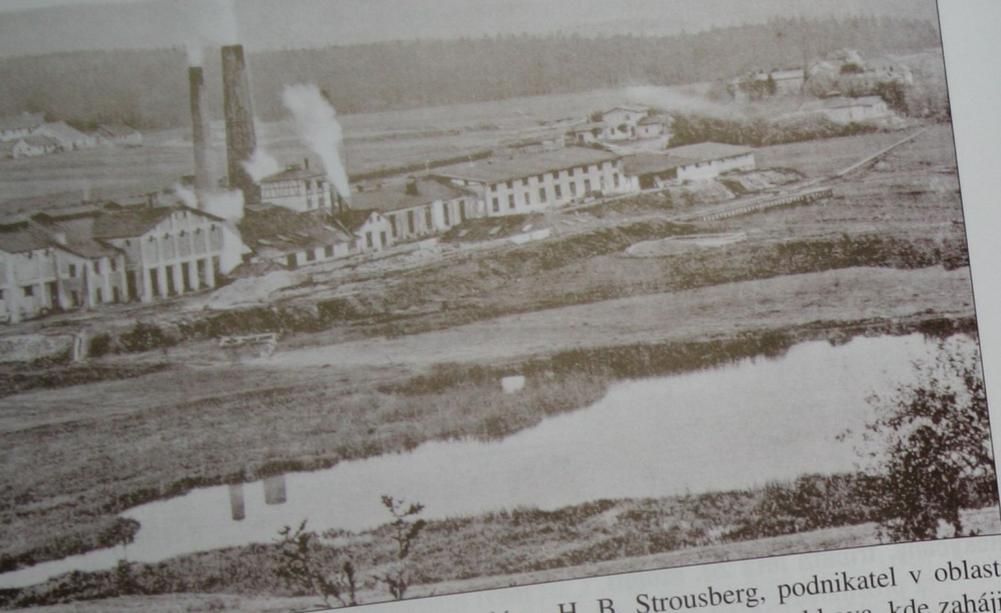

1918. Pohled z jihovýchodu na tzv. Rokycanův rodný dům (vlevo), barokní a několik dalších objektů v historickém jádru města. V poslední třetině 20. století byly budovy zbořeny, mimo jiné i velké množství památkově cenných staveb, a na jejich místě byly vystavěny vysoké panelové domy. V pozadí je zřetelná silueta děkanského kostela P. Marie Sněžné. Kaplička stávající proti údajnému Rokycanovu rodnému domku byla v letech 1821 – 1823 postavena věž, o tři desetiletí později navýšená o další patro.

Rokycany, dvacátá léta 20. století. Pohled ze severozápadu na centrum města. Černá věž v přední části snímku, byla odstraněna v průběhu druhé poloviny 20. století. Na jejím místě byla postavena nová věž. Stavba nová věž byla v roce 1784 byla nákladně přestavěna. V letech 1821 – 1823 byla postavena věž, o tři desetiletí později navýšená o další patro.

1. rokem 1914. Někdejší továrna na celulózu. H. B. Strousberg, podnikatel v oblasti zpracování železa, hodlal tuto výrobu ze Zbirožska přenést i do Holoubkova, kde zahájil nových hutí. Akce však nebyla zcela dokončena a budovy byly později upraveny na

Holoubkov, 1942. Vpravo při hlavní cestě procházející obcí někdejší zájezdní Bělohávek. Ve druhé polovině 20. století byl hostinec zvýšen o patro budova staré pošty, která přestavbou v poslední čtvrtině 20. století ztratila. V sousedství obou staveb byly později vybudovány panelové domy. Holoubkov je poprvé připomenut k roku 1379. Ve vsi v průběhu staletí zchátralých hamrů. Poměrně chudému památkovému fondu obce dominuje zřejmě z r. 1909, pocházející z projekční kanceláře architekta

Mirošov, první třetina 20. století. Historické jádro obce s kostelem sv. Josefa (dnes náměstí sv. Josefa). Kostel byl vystavěn roku 1693 nákladem hraběte Vratislava. Vstup ze západu je vyzdoben. V první čtvrtině 19. století byl objekt upravován. Další památnou stavbou je zámek, vystavěný již v polovině 16. století. V první třetině 18. století byl zámek o další křídlo, budované podle návrhu plzeňského stavitele J. Augustona.

Blovice, 1900. Severní strana náměstí s budovou radnice (vlevo) a býv. berním úřadem a okresním soudem (vpravo). Radniční budova byla vystavěna v roce 1825 a o necelých sedm desítek let později byla vyzdobena věžicí s hodinami a novou eklektickou fasádou. Oproti budovám v současném sedství přečkaly obě stavby 20. století bez výraznějších změn. Také socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1702 zůstala na svém místě, jen prostor před radnicí se změnil v park.

... k Pobřežní ulici, vlevo východní strana náměstí spojená s klasickým náměstím

Blovice, dvacátá léta 20. století. Pohled z jihu na náměstí na severní (vlevo) frontu domů.

Blovice, dvacátá léta 20. století. Západní strana náměstí. Západní strana náměstí zůstala zachována bez výraznějších změn, zatímco v první polovině 20. století západní stranu zcela zásadním způsobem změnila nová budova, která byla v duchu funkcionalismu vystavěna již v období první světové války. Patrový objekt byl později zbořen a na jeho místě v roce 1928 byla postavena nová budova s klasickými prvky (první a třetí zleva) nebo přestavěna.

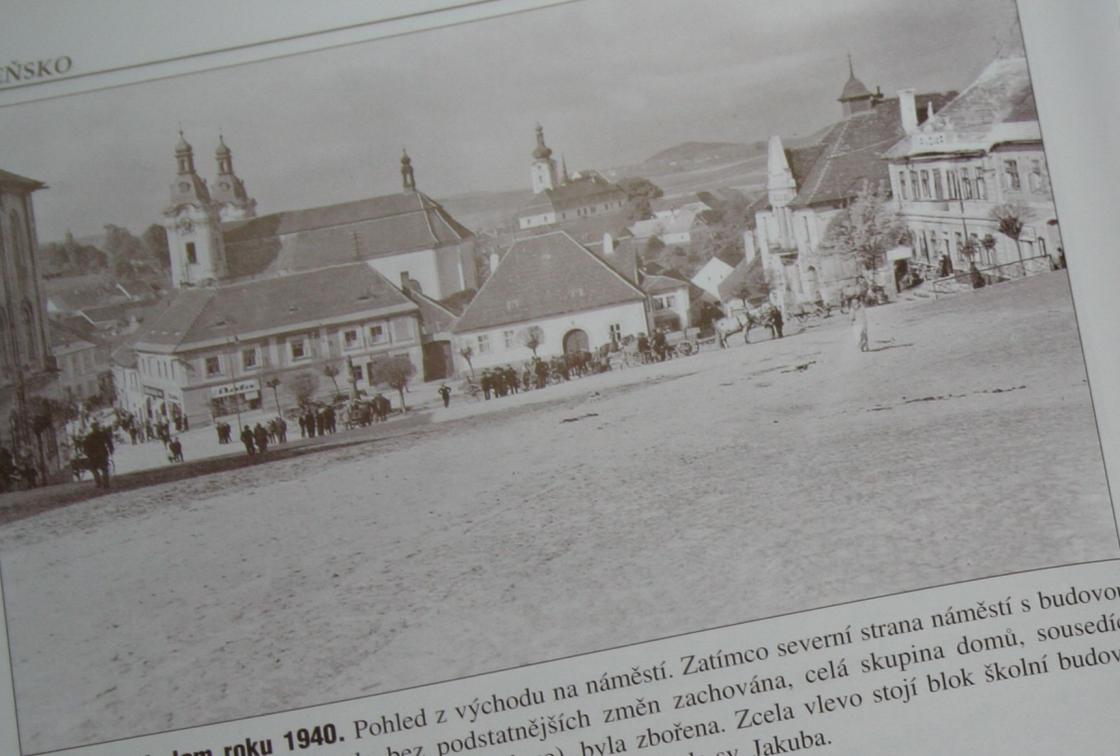
Spálené Poříčí, kolem roku 1910. Severní strana náměstí (dnes náměstí Svobody) s kostelem sv. Mikuláše. Zcela vlevo budova radnice, která v období první čtvrtiny 20. století získala svůj dosavadní vzhled přistavěním historizujících štítů a celkovou úpravou fasády. Ke stavbě zleva přiléhá výklenková kaplička se sochou sv. Jana Nepomuckého. Severní strana náměstí si svůj historický vzhled uchovala dodnes. Rozlehlému náměstí dominuje farní kostel sv. Mikuláše, původem gotická stavba, barokizovaná v 17. století a celkově přestavěná roku 1882. V jeho těsné blízkosti leží barokní fara, upravená do dnešní podoby r. 1780.

Spálené Poříčí, kolem roku 1950. Jižní strana náměstí se dodnes příliš nezměnila, jeho plocha byla přeměněna na park. Jádru městečka bylo prohlášeno v devadesátých letech 20. století za památkovou zónu. Její součástí je také tzv. židovská ulice s rozlehlým barokním domem bývalé pošty a hostince a domem čp. 162 z druhé poloviny 18. století, který patřil drobnému židov-

Přešín, první čtvrtina 20. století. Vlevo stojí dodnes zachovaná přiléhá kaple. Z dochovaných stavebních památek vyniká novou patrovou obytnou budovou upravenou v empírovém stylu, která pochází z r. 1239.

Nepomuk, kolem roku 1940. Pohled z východu na náměstí s budovou radnice (vpravo) zůstala bez podstatnějších změn zachována, celá skupina domů, sousedící s kostelem sv. Jana Nepomuckého (vlevo), byla zbořena. Zcela vlevo stojí blok školní budovy. Uprostřed vzadu je vysoká zvonice v sousedství kostela sv. Jakuba.

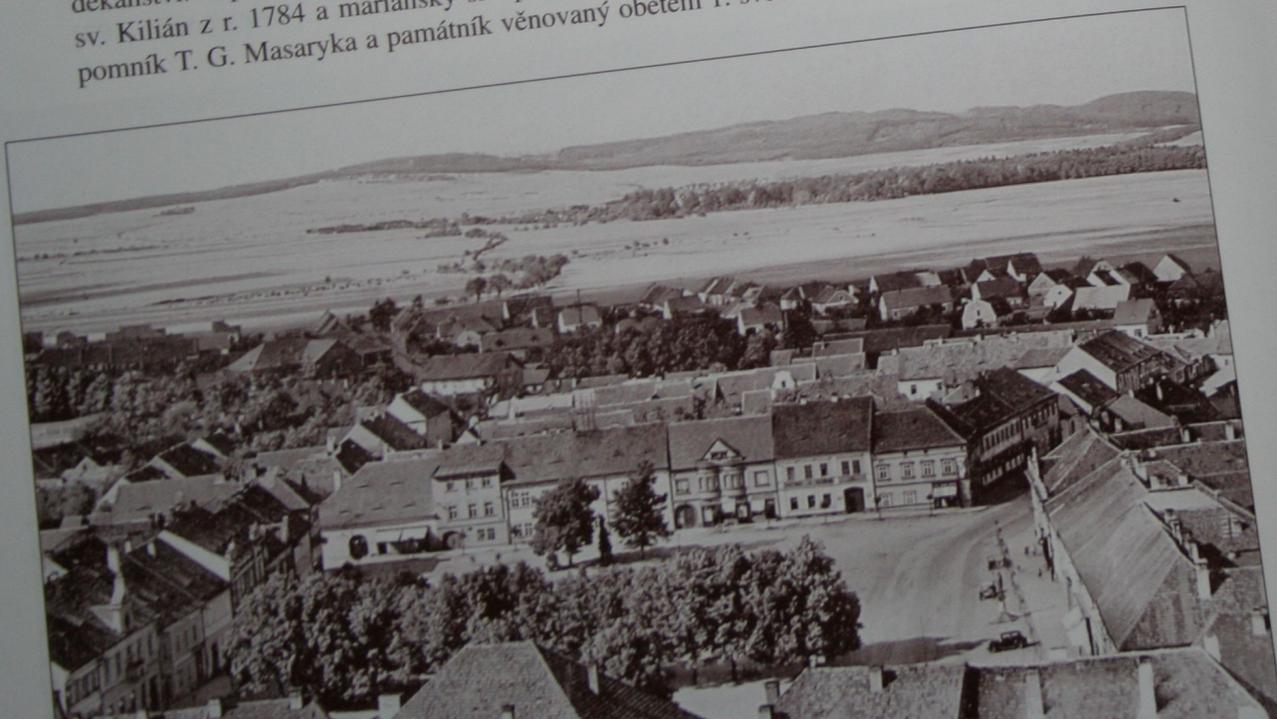
Nepomuk, třicátá léta 20. století. Pohled z východu na skupinu domů Nepomuckého. Všechny šest domů bylo ve druhé polovině 20. století ním střediskem. Budovy vlevo se dochovaly dodnes. Kostel s věží byl z období kolem roku 1900, předtím byly v jejich místech nižší budovy. Kostela stojí zvonice z let 1780 – 1790, postavená v sousedství, který již stál na tzv. Přesanicím předměstí, kde ve středověku

Nepomuk 1920. Jihovýchodní kout nepomuckého náměstí s průhledem do dnešní Husovy ulice. Stojí mohutná budova měšťanské školy z první třetiny 20. století. Zatímco stavby ležící vpravo, školní budovy zůstaly ve valné míře zachovány dodnes, z plochy náměstí zmizel sloupek. Poblíž školy dnes stojí socha T. G. Masaryka.

Přestice, první čtvrtina 20. století. Průhled historickým jádrem města na část jižní strany náměstí. Vlevo je silueta kostela Nanebevzetí P. Marie. Patrový dům na snímku pod kostelem byl zbořen, další dva měšťanské domy se dochovaly. Pozoruhodná socha sv. Benedikta (uprostřed) pochází z r. 1729. V osmdesátých letech 20. století byla poničena a její pozůstatky umístěny na dvůr děkanství. V prostoru náměstí dodnes stojí několik dalších soch – sv. Jan Nepomucký z r. 1707, sv. Kilián z r. 1784 a mariánský sloup se sochou P. Marie z r. 1676. Kromě toho zde také stojí pomník T. G. Masaryka a památník věnovaný obětem 1. světové války.

Přestice, kolem roku 1910. Západní strana náměstí. Ve třicátých letech byla zbořena socha sv. Kiliána (čtvrtá zprava) a na jejím místě byla vybudována v duchu pozdního funkcionalismu dnešní České spořitelny. Stavba vpravo od ní (v úpravě z r. 1937) ustoupila později novostavbě obchodního domu. Plocha náměstí je parkově upravena a nadále stojí kašna pozdně barokního původu, doplněná roku 1887 o sochu sochaře Blažka.

Přestice, kolem roku 1940. Pohled od chrámu Nanebevzetí P. Marie na náměstí. V poslední třetině 20. století byla celá severní fronta, včetně sochy sv. Kiliána, zbourána a nahrazena panelovými domy a obchodním střediskem, které bylo znovu vystavěno. Přes likvidaci celé řady budov v samotném centru náměstí je výrazným dokladem stavebního vývoje malých městeček v období druhé světové války.

